

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četrstopenjske pete vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravišstvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravišstvo „Slov. Naroda“.

O naši novčni enoti.

Mnogokrat omenjala se je že velika škoda, katero trpi ubožnejši del ljudstva s tem, da je pri nas najmanjša novčna enota 1 krajcar, kajti novci na pol krajcarja rabijo se v prometu le redko kdaj. Da bi se pa to odpraviti skušalo, ni bilo do letos slišati. Želeti bi bilo, da se kmalu odpravi ta velika narodno-gospodarska napaka v Avstriji.

Na Nemškem je najmanjša novčna enota vinar (pfenig), kateri ima le polovico vrednosti našega krajcarja, in vendar se pritožujejo, da je tudi ta novček prevelik.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše o tem: „Kakor čujemo želijo bavarski delavci manjšo novčno enoto, kakor je vinar. Današnjemu denarju manjka drobica, s katerim bi se mogla natančno vrednost pododelkov mer in utež plačevati.“

Zategadelj morajo ubožni, ki navadno jemljejo vse reči na četrtinke, petinke, osminke klgr. ali litra plačati čez vrednost. Liter piva stane 22 vinarjev, četrt litra morala bi po tem takem veljati 5½ vinarja. Toda ker se ½ vinarja ne dobi, pla-

čati mora ubožni delavec za ¼ litra piva 6 vinarjev; torej ½ vinarja preveč. 1 funt mesa stane 56 vinarjev; za ½ funta plačati mora delavec 12 vinarjev, tedaj ¼ vinarja preveč. To velja pri vseh drugih predmetih, ki se prodajajo na drobno. Deli so, ako se skupaj vzamejo, dražji, kakor celota, ker manjka manjšega drobiža.

Koliko škode da donša ta nedostatek prav majhne novčne enote, pokazal je nek uradnik, ki je na podlagi več mesečnih opazovanj to natanko preračunal.

Kolikor četrt litrov vina se v gostilni popije, toliko ½ vinarjev izgubi ubožnejši del prebivalstva. Dotični uradnik je izračunal, da znaša škoda, ki prihaja od tod, da ubožni vse reči za svojo hrano kupujejo le po četrtinkah, za vsacega človeka 8 vinarjev na dan, na leto 20 mark.

Ako računimo, da je na Nemškem do 30 milijonov ljudi ubožnih, bi znašala škoda, ki jo trpe ubožni pri tem; vsako leto 600 milijonov mark. 600 milijonov mark toraj gre pri tem v žep kupčevalcev. Za 600 milijonov mark so na leto ubožnejši na Nemškem slabši zato, ker je najmanjša novčna enota prevelika. Zato bi bilo le želeto, da bi se kmalu upeljal manjši drobiž, ter bi se tako obvaroval ubožni del ljudstva velike izgube.

Tako piše „Nordd. Allg. Ztg.“, akoravno je na Nemškem najmanjša novčna enota polovico manjša, kakor pri nas.

Ko bi hoteli jednako računati, bi izpredvideli koliko milijonov goldinarjev se pri nas po nepotrebnem na tak način izmeče. In ta škoda najbolj zadeva ubožne delavce in druge, ki pijejo le ¼ litra piva, kupujejo le ¼ kilo mesa itd.

Ko bi imeli potrebne številke pri rokah, izračunati bi hoteli, za koliko milijonov goldinarjev smo samo Slovenci na slabšem radi avstrijskega tako velikega krajcarja. Gotovo ne pretiravamo, ako cenimo to škodo na par milijonov goldinarjev na leto. Koliko bi se narodno-gospodarsko stanje Slovencev s tem denarjem zboljšalo? Upajmo, da se bode kmalu temu velikemu narodno-gospodarskemu zlu v okom prišlo!

—d—

Govor državnega poslanca dra. Poklukarja v seji dne 12. marca 1885.

(Konec.)

Govornik razlaga potem znano afero o ustanovitvi javne nemške ljudske šole ter nadaljuje:

Zdaj hočem še na kratko ravnanje glede ljudskega šolstva v deželi Koroški omeniti, pri čemer moram svoje čestite tovariše iz te dežele deloma za zamero prositi, da o tem predmetu govorim. Meni je v resnici neprijetno, da sem prisiljen za svoje sosednje Korošce potezati se, in to ne toliko glede sorodstva, temveč za ono, kar je v dosegu vspehov na polji poučevanja za Slovence na Koroškem neobhodno potrebno. Opravičenega se imam zato ne samo po svojem splošnem stanu kot poslanec, temveč tudi vsled izrečene prošnje več Slovencev z one dežele. Sicer pa se nečem obširno v to stvar spuščati, ker je že jeden čestitih tovarišev z desne strani vzgleda za to navedel, da so učitelji, ki na slovenskih ljudskih šolah poučujejo, — taki, da je naučno upravitelstvo prisiljeno, nameščenemu učitelju učenca družega razreda kot pomočnika dodati, ki ima izvrševati nalogo tolmača mej učiteljem in učenci. (Čujte! čujte! na desni.) — Kaj bi, gospoda moja, nemško prebivalstvo storilo — in to po pravici, — ko bi se v Vaši sredi kaj tacega pripetilo? — Narodne strani vprašanja še naglašati nečem, vsaj tu gre vendar za naravno načelo o pouku, katero je, mislim da tako staro, kakor svet, da se mora vsak otrok samo v lastnem materinem jeziku z vspehom poučevati. — Izreči moram, da moram zavoljo tega posebno sedanjemu naučnemu upravitelstvu največje očitanje izreči. (Čujte! na desni.) ako v teku šestih let ni našlo sredstev, da bi zadeve pouka pri prebivalstvu 125.000 duš, dobri tretjini prebivalstva v deželi na ono naravno podlago postavilo, na kateri je po celem svetu. Jaz sem ob svojem času prilično o tem gospoda naučnega ministra vprašal, toda odgovora nesem prejel. In tudi v svojih prošnjah smo mi slovenski poslanci to točko pritožeb posebno naglašali.

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * Stat nominis umbra.)

Deseto poglavje.

Peklenska kuhinja.

(Dalje.)

Nadejam se, rekel sem Humbugu, da boste sporočili teh treh listov pristavili svoje mnenje.

Nikakor ne, odvrnil je Humbug; Jonathan je vaje ustanovljati si svoje misli, svoje mnenje; ima namreč prebistre oči, da bi potreboval naših naočnikov.

Kar se odpro duri: tri lično oblečene gospe se nam približajo. Najstarša, ki še ni prestopila petindvajsetega leta, jame govoriti s ponižno a zapeljivo besedo.

Gospodine, rekla je Humbugu, poslale nas so gospe šivilje oblačil. Prosimo vas, da naznanite, da nehamo delati in da bomo bodoči ponedeljek sklicale shod ter se posvetovale, kako bi se iznebile nam toli teškega pritiska; zopet hočemo pridobiti svoje pravice ter jih dobro zavarovati.

Krojači so bogati, rekel je Humbug; predno jih prisilite, pojediti boste morali vse prihranjeno. Ali imate jeden milijon za oglodati.

Gospodine, rekla je najmlajša s trmastim glasom, s sto dolarji za naznanila dosegli bomo tudi svoj namen. Pokazati hočemo gospodom krojačem in vsemu svetu, kaj zamore petsto žensk, ki so sklenile, da ne bodo odjenjale. Ta nauk bode hasnil vsem oderuhom in samovoljnežem, in celó samosilniki na njih prestolu v starem svetu bodo pri tem nauku obledeli. Samo blagovolite v vaš časopis jutri postaviti od našega odbora sestavljeno in skleneno pismo do občinstva.

Na to je amazonka časnikarju izročila na štiri vogle prepogneno pismo; Humbug je glasno čital to drzno šalo, znameniti spomenik ženske neumnosti in spečenosti v državi, kjer celó ženske v svobodo verujejo.

Parizanom v Massachusettsu šivilje oblačil.

Da se osvetimo zaradi preziranja svojih pravic ter jih zopet pridobimo, sklenile smo šivilje oblačil v mestu Parizu (Mass.) opustiti svoje delo; v osmih dneh morajo odjenjati naši zatiralci ali pa mi opustimo delo. Kdo nam hoče dati dela? mi ne držimo

rade križem rok, a nečemo tudi zastoj delati ljudem, ki lahko plačajo. Kdo trebuje pridnih rok? Znamo narejati klobuke in oblačila, narejati budin, potice in torte peči; znamo šivati, veziti, plesti, peči, kuhati. Znamo molziti, maslo in sir napravljati, kuretino pitati, vrte obdelovati; znamo kuhinjo čediti, sobe pometati, postelje postiljati, drva cepiti, kuriti, prati in likati, pred vsem pa smo zaverovane v male otroke. Z jedno besedo, vsaka izmed nas je lahko v vsakej hiši najboljša gospodinja. Zaradi naše razumnosti in spretnosti naj se le vsak obrne do prejšnjih naših gospodarjev. Oglasite se le naglo, gospoda! Kdo bi rad črne oči, lepo čelo, obile lase, radost in mladost Hebe, glas Serafinov, smehljanje angeljsko? Vi starijasti gospodje, ki trebujete dobro oskrbnico, vi mladi zali možje, ki pridne in udane žene iščete, oglasite se, razprodaja se začenja. Jedenkrat, dvakrat, trikrat! Prodano! Kdo je srečni ponudnik?

Vse drugo pri odboru gospij šivilj oblačil; Topolove ulice, št. 20.

Izvrstno, častite gospe, rekel je Humbug; še nocoj prijavimo pismo v časopisu in na nabitku postavimo: šivalke oblačil so ustavile delo, da je pač nikdo ne bode prezrl.

Oni gospodje, ki so nam na te naše pritožbe glede Koroškega ugovarjali, so rekli, da prebivalstvo tega ne mara imeti drugače.

Tukaj bi pa jaz v prvi vrsti vprašal: Se li more zahtevati od prebivalstva, katero o prvih načelih poučevanja in o njegovih metodah ne more imeti temeljite vednosti, da bi kljub pritisku od vseh strani ono popolnem izrazilo, kar mu je treba.

Ako bi tedaj tudi hotel formalno pripustiti, da bi le prebivalstvo samo imelo pravico, ono zahtevati, kar mu najbolj služi in koristi, moram temu nasproti navesti nekatera dejanja, katera so tudi po tem načelu v nasprotju (z sedanjimi razmerami). Tukaj imam mali pouk o tem predmetu, in v tem se poroča:

Kar ljudske šole same zadeva, je od onih 109 šol, katere so slovenskemu delu Koroškega na razpolaganje, 12 ljudskih šol vnanje označenih kot nemške ljudske šole, 97 pa se jih imenuje nemško-slovenskih. S čim pa se razodeva slovenski značaj teh ljudskih šol? — Dostavljeno je tako (v poročilu): V teh slovenskih ljudskih šolah rabi se jedna slovenska knjiga „Fibel“, v kateri je res del berila slovenskega, to je slovensko-nemški Abecednik, v katerem je pa samo malo listov slovenskega berila.

To so učni pripomočki, kateri so na razpolaganje slovenskim otrokom. Kako je skrbjeno za učitelje, prepričali ste se iz govora družega govornika. To pa se ne more zboljšati, ljudski pouk se ne more postaviti na zdravo podlago, dokler se za pouk učiteljskih pripravnikov ne skrbi tako, kakor bi se moralo povsod skrbeti, da je učitelj najmanj v stanju sporazumeti se z otroci, katere ima poučevati.

Kar se tiče razmer v omenjenem delu Koroškega, navaja se v dotičnem poročilu mej drugim izjava sedanjega deželnega predsednika, katero je javno izrekel v deželnem zboru in katera se glasi (bere): Zares sem slišal, da ljudje zahtevajo, da naj se otroci slovensko moliti, brati, pisati uče; ta terjatev zdi se mi popolnem opravičena. (Dalje brati! Kaj pa je dalje rekel? na levici.)

Taka je izjava deželnega predsednika; o izvršitvi te v obče dobrohotne izjave pa se do sedaj ni čulo ničesar.

Kar zadeva vedenje krajnih zastopov, oziroma občin, starišev in oziroma onih, ki imajo pravico v tej zadevi govoriti, se tukaj navaja: da so deloma občinska predstojništva, deloma krajni šolski sveti, ali oba skupaj, deloma kateheti oglasili dotične pritožbe in da so se prošnje izročile iz sledečih krajev: Sv. Jakob, Podgorje, Sveče, Pliberk, Glinje, Šmarjeta, Bilčavas, vse v Rožni dolini; dalje: Galicija, Škocijan, Kajčice, Šmihel, vse v Junski dolini; dalje: Škofice, Hodice, Vetrinje, Breza, Poreče, Inšperg, vse pri Jezeru; z Vrat, Podkloštra v Zilski dolini; konečno z Jezera, Preval in Kotlov... sploh pa pritožbe vseh katehetov. Vse te pritožbe so se izročile in to tako, da more zastopnikom iz koroške dežele znano biti. Vspehi teh pritožeb so do sedaj — nič.

Ko z izpeljavami o tem poglavju šolstvo, zadevajoče Koroško, sklepam, moram pozvati vse one

gospode, ki so deloma pri razpravi o nauku, deloma pri družih prilikah naglašali, da z veseljem vse podpirajo, kar zadeva namene izobraževanja, povzdigo kulture, ako jim je res mar za izobraženje, da tudi k temu pripomorejo, da se temu nenaravnemu stanju konec stori. (Dobro! na desnici.)

Mnogo bi še imel povedati, vendar pa je na pr. o ljudskem šolstvu na Štajerskem že poprej govoril čestiti tovariš, ravno tako o ljudskem šolstvu v Istri lansko leto; želel bi tedaj konečno še omeniti o ravnanji s šolskimi zadevami na Primorskem. Govorim najprej o Trstu. To je slučaj, katerega so pred ko ne oni zakrivali, ki se za to posebno ne brigajo.

Šlo je za šolo s samo slovenskimi učenci v najbližnji bližini Trsta, vendar pa v toliki oddaljenosti od tega mesta, da je otrokom obiskovanje ljudske šole v Trstu skoraj nemogoče. Kakor se vsakako v Trstu baje dostikrat pripeti, bil je tam nameščen učitelj, kateri je vse otroke sistematično za to pripravljaj, da bi jih mogel pri višjih šolskih oblastnih oglasiti za Lahe.

Prišlo je tako daleč, da se je tudi katehetu dalo razumeti, veronauk poučevati v laščini. Ta poroči o tem škofu z opazko, da bi ga za slučaj, ko bi se moral po onem naročilu ravnati, noben otrok ne razumel, ker so brez izjeme Slovenci, in bi jih ne mogel ničesar naučiti. Škof upeljal je korake zoper to naredbo, toda deželni šolski svet v Trstu zavrnil je ono pritožbo, in ostalo je pri laškem učenem jeziku tudi glede poučevanja v veronauku za slovenske otroke, katero jim ne daje nikakoršnih koristi. (Čujte! na desnici.)

Ako smo tedaj na jedni strani videli, da se je gospod naučni minister z gorečo skrbnostjo tja utikal, kjer je šlo za nemške otroke v Ljubljani, kjer je za to skrbel, da se nič ne zgodi, kar bi moglo oškodovati poučevanje nemških otrok, tedaj bi bila tudi njegova pravica, pa bi tudi rekel, bila bi njegova dolžnost (dobro! na desnici), skrbeti, da se drugod meri z enakim merilom (odobravanje na desnici), in ako se to sedaj ne zgodi, mislim, da se bode moralo kmalu zgoditi, in moralo se bo z enakim merilom meriti v tem vprašanji vsem narodom. (Dobro! dobro! na desnici.)

Ljudsko šolstvo je menj vprašanje narodnosti, kakor pa vprašanje naučnih uspehov, in v tem vprašanji morale bi biti jedine vse narodnosti države, in ne smeje bi zapuščati naravnega stališča.

Imel bi vsekakor še nekoliko poberkov o izrekih nekaterih gospodov izrekoma iz leve strani visoke zbornice. Tu moram izreči, da sem s polnim zadoščenjem pozdravljal izpeljave jednega gospoda z one (leve) strani, kateri je posebe govoril o vseučiliških in srednjih šolah in ki je pri tem resnično v polni zavesti potrebnosti gorko zagovarjal znanje družega deželnega jezika in potrebo, učiti se ga. To je gospod baron Pirquet.

Kar je posebno jeden gospod iz Štajerske na dan spravil o izpeljavi člana XIX. državnih temeljnih postav, to nikakor ni nova, toda zelo elastična oblika rešitve narodnostnega vprašanja. Samo po sebi se razume, da se more takim besedam pridevati ves drugačen pomen, po različnosti osebe, ka-

tera jih izreče; in ako se spominjamo, na kakšen način je ravno ta gospod poslanec s Štajerskega minulo leto že razvil svoja načela o rešitvi narodnega vprašanja: „jednako pristaja samo jednakovrednemu“, si moramo pač očitno pripoznati, da je taka izvršitev narodnostnega načela v strogem nasprotju z veljavnimi državnimi temeljnimi postavami. Gospod naučni minister vzprejel je to načelo. Se ve da, ako bi mi iz skušenj preteklih šest let ne vedeli, kako on to načelo izvršuje, da se namreč na priliko ona načela, katerih sem popred glede srednjih šol na Kranjskem omenjal, po tem, ko so bila pred dvema letoma postavljena, — danes na kratko zavržejo, in se na priliko razloček dela mej Slovenci na Štajerskem, Primorskem in na Kranjskem, kakor bi se imelo opraviti z drugimi narodi, z drugimi deli sveta, — moglo bi se morebiti trditi, da je hotel naučni minister s tem doseči nekaj, pravičnosti približnega.

Ako se pa hoče to vprašanje nekoliko globlje preiskavati, tedaj je razlaganje tega pojma dopustljivo na veliko strani.

Ako vprašamo Nemca, katero vrednost prideva svojemu jeziku, in ako na to kot Nemec odgovarja, — moj jezik je svetovni jezik, toda poleg tega je moj materini jezik, tedaj moram kot prvo pravilo trditi to, da se bo, tam kjer gre za osebno oceno lastnega materinega jezika, — dobil enak odgovor od vsakega družega narodovca naše države.

Ako gre pa dalje za razvoj slovstva dotičnega jezika, izrečem, da radi priznamo, da neso vsi jeziki na isti stopinji razvoja, — toda iz tega ne sledi, da bi se morali posamični jeziki zato, ker neso na gotovi višini, spodrivati — ampak v njihovem razvoji mora se na-nje na enak način ali pa še bolj ozirati. (Tako je! na desnici.) Ako pa tudi na to ne gledamo, tedaj je vendar dejanska potreba, katera nam jednako važnost, ali jednako tehtnost jezikom, ako s to frazo govorim, dokazuje in kaže, da je za vsak narod v prvi vrsti lastni jezik jednake važnosti.

Gospoda moja! govoril sem že o nauku, pa kaj se nam kaže na družih oddelkih uprave?

Vzemimo pravosodje, tedaj vidimo, da je tukaj že postavodajstvo skrbelo, da mora na priliko pri kazenskem postopanju zatoženec razumeti, kaj se zoper njeg navaja, kako se zatožuje, da mu je mogoče, zagovarjati se. Ravno to načelo velja pri civilnem pravosodju.

Kot strokovnjak sem večkrat priliko imel navzoč biti pri sodnijskih obravnavah, in izreči moram, da je na me najmučnejši utis naredilo, ako sem moral čuti pritožbe kmetovalcev, ako se je n. pr. zastopnik nasprotnikov s sodnikom razgovarjal v jeziku stranki nerazumljivem, ker mora to pri stranki nezaupnost vzbuditi, da bi jo oba mogla prevarati. Zaupanje stranke mora v slučajih, kadar jezika obravnavanja pri sednji ne razume, očitno zelo trpeti, in s tega stališča moram naglašati, da je na korist pravosodja, kakor tudi družih vrst uprave potrebno, da se pri vsakem uradu oni jezik rabi, kateri je dotičnemu ljudstvu razumljiv. To tedaj ni narodna zahteva, to je terjatev potrebe, to je temeljni pogoj za uspešno delovanje javne uprave

To rekoč se je globoko priklonil ter je spremil ženske do vrat s toliko uljudnostjo, kot bi se bil poslovil od kakega namestnika.

Ali je mogoče, vzkliknil sem, da v Ameriki imajo ženske pravico storiti, kar hočejo? Ali se s tem ne bije po zobeh prava izkušnja in zdrava pamet? Shodi šivalk oblačil! Zakaj ne tudi združenja peric, ustave dela babic? Upor v hlačah je strašen, upor v kitljah je smešen.

Smešno, odgovoril je Truth z navadno mu hladnokrvnostjo, je le, da si hlače prisvajajo pravico zatirati kitlje.

Lepo, odvrnil sem mu. Vpijanite le te nore glave s svobodo, bodete že videli, kdo bodo njih prve žrtve.

Doktor, vi ste zares obžalovanja vredni, rekel je Truth. Komaj se malo potresejo vaši zastareli predsodki, že kričite, da bode konec sveta. Ženske, dragi gospodine, so polovica človeškega rodu; to globoko resnico potrdil je že Aristotel, a minulo je dve tisoč let in nikdo razven Amerikancev ni razumel grškega modrijana. Če naše ženske ne delé z nami niti naših nad, niti naših skrbij, storile bodo, da mi delimo ž njimi njih slabosti in trme. Treba nam je žen, hčer in mater, ki svobodo z nautušnostjo ljubijo, da njih možje, očetje in sinovi nik-

dar ne izgube te svete ljubezni. Te šivilje vam se zde smešne, jaz pa jih občudujem, kolikor zelo naj se tudi smijam njih naznanilu; jaz ljubim veliko-dušne ljudi, ki zaupajo na pravičnost ter svojo pravo branijo. Iz takih src postane velik narod in v tem nadkriljuje naša lepa država ves drug svet.

Zvršimo časopis, rekel je Humbug; tu so tržna poročila. Bombaž, volna, premog, železo, moka, žito, prašiči, skopci (koštruni), voli, seno, usnje, sladkor, kava. Nič posebnega razven moke; lepa moka se je po dva odstotka dražje prodajala nego navadna.

Katera lepa moka? vprašal je Truth čitajoč v zapisniku: Colfax, Stevens, Pennington; ta imena moramo podčrtati ter z debelimi pismeni tiskati. Vi se smijate, doktor, a to ni nobena malenkost. Osebna odgovornost vsakega posamičnika je moč in življenje vsake ljudovlade. Vsak mora na čelu nositi, kaj je in kaj dela. Poštenjaku pridobiti dobro ime in premoženje, sleparja pa osramotiti in uničiti, to je cela skrivnost vsega nraštva in vsake vlade; in noben zakonodajalec še ni rešil te naloge, naše novinarstvo pa je rešuje vsak dan.

Škoda za krasne krotovičnice o sodu moke!

Katere priležnost bodete precej sprevideli, rekel je Humbug. Glejte: kupčija s svinjino; dvajset pokvarjenih sodov z znamki Thomas in Williams.

Če podčrtam imeni teh dveh sleparjev, ustavim jima kupčijo.

Tega pač ne bodete storili, kričal sem, za to nemate pravice. Ali vam ni dovolj, da vladate, ali hočete opravljati še redarstvo?

Popolnem prav, častiti doktor, odvrnil je Humbug; mi časnikarji smo redarji in še več: mi smo javna vest. Mi podelujemo poštenost in premoženje honestus rumor alterum patrimonium est. Le glejte debelo in kričajte kolikor vam drago, če vas to mika. A zares, če vi to resnobno govorite, odgojili vas so napačno. Vi neste Amerikanec.

Ti ne veš, mrmral sem, ti ne veš, nevednež, kako zelo prav imaš. Ti še misliš ne moreš, kako zelo jaz zasmehujem don Quixota, ki je dovolj nor, da se poteguje za koristi drugih, za koristi vsakega pritepenca, in to brez vsega poklica in brez vsega plačila. Taka je država brez uradnikov! V tej mora vsak sam skrbeti za svoje zadeve. To je pač smešno! V Franciji mi razumno in trdno skleneno vladarstvo odvzema vse te skrbi; tam sem knez, vse mi služi; tam uživam v miru srečo in slavo, ki me ne stanete nič razven mojega denarja. To je vrhunec naobraženosti, ali pa jaz ničesa ne razumem o njej.

Tu je borsa (poročilo o borsi), zaklical je mlad mož ustopivši ves zasopljeno. (Dalje prih.)

sploh. — Nečem več tega predmeta dalje izpeljati, hočem samo še pozivljati vse one, katere navdaja želja, da nam jedenkrat ne bo več treba v tej hiši izrekati pritožb zaradi narodnosti in pa razpravljati jezikovnih razprav. Pripomagajte tudi Vi, da se uzroki k temu odpravijo, in vsa pravda bo v tem slučaju ponehala. (Dobro! dobro! na desnici.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. marca.

Podrobna debata o pogodbi s severno železnico v **državnem zboru** ne bode dolga, kajti levičarji ne bodo stavili nikakih predlogov. Za premembe, katere bodo predlagali Coroninovi, bode pa glasovala tudi desnica. Najbrž bode že danes tretje branje te predloge, potem pa zbor odide na velikonočne počitnice. — Gospodska zbornica začela je posvetovanje o budgetu.

Včeraj se je sešel budgetni odsek **hrvatskega** sabora. Opozicija je protestovala baje že pri prvi seji, da je predsednik sklical odsek sedaj, ko sabor ne zboruje. To je namreč protustavno. Pa kaj pomagajo taki protesti, ko se saborova večina itak jako malo briga za ustavo, kadar njej ne ugaja.

Vnanje države.

Afgansko vprašanje je vzbudilo v **ruskem** časopisju veliko nevoljo proti Nemčiji. Vsi ruski listi, konservativni in liberalni, sodijo, da Bismarck le še podpihuje nasprotje mej Rusi in Angleži, mesto da bi je skušal poravnati. Vidi se, da bi nemški kancelar rad zamotal Rusijo v vojno in jo tako oslabil. Vsi ruski listi so tega mnenja, da naj Rusija samostojno postopa v vnanjih vprašanjih in se ne da voditi od Nemčije. Za Slované, zlasti balkanske, more biti le ugodno, da se rusko javno mnenje obrača od Nemčije, ker baš prijateljstvo z Nemčijo je oviralo Rusijo, da ni mogla gojiti slovanske politike, in jej je nekako vezalo roke. Ker je tudi v Rusiji vlada nekoliko zavisna od javnega mnenja, je mogoče, da baš afgansko vprašanje pripomore, da se ohladi rusko-nemško prijateljstvo. — Angleški listi vedo povedati, da Rusi skušajo v Pendšdehu podpihati ustanek. Tako neki hočejo dobiti povod, da zasedejo to deželo. — Armadni voj, broječ 50.000 vojakov stalne vojske in 10.000 rezervistov, odposlali bodo Angleži v pokrajino Pišin. Poveljnikom temu voju bode imenovan general Roberts. Poveljništvo divizije se pa bode izročilo vojvodi Connaught-skemu in generalu Macphersonu.

Italija se pogaja z egiptovsko vlado, da bi italijanske čete v Massauahu smele po letu taboriti v sosednjih gorah. Podnebje v Massauahu je po letu nezdravo in silna vročina vlada ondukaj, zato se pa vojno poveljništvo boji bolezni, ako čete ostanejo ob morji. V gorah je pa zrak bolj zdrav in tudi vročina ni tako velika.

Angleška vlada bode morala skrbeti, da parlament še pred Veliko nočjo vsprejme egiptsko finančno konvencijo. Odlasati se več ta stvar ne more. Egipt mora hitro dobiti denar na posodo, sicer mu preti popolen finančni polom. Angleški zastopnik v Kajiri je že naznanil svoji vladi, da bode Egipt moral ustaviti plačanje davka Turčiji, ako do 6. aprila ne dobi vsaj jednega dela posojila. Zato je pa že v angleškem parlamentu Gladstone stavil kabineto vprašanje, ko bi parlament egiptsko finančno pogodbo zavrgel ali pa zavlekel. Sodi se, da tudi opozicija tej konvenciji ne bode delala velicnih ovir, kajti s tem bi se le zamerila pri narodu, ko bi vladi v tako važnej in nujnej stvari nasprotovala. — Spodnja zbornica je vsprejela v prvem branji vladno predlogo o obligatoričnem šolskem pokuku na Irskem.

Konferenca, ki se snide v Parizu, da se posvetuje o neutravliti **Sueškega prekopa**, bode ukrepala le o plovbi, političnih vprašanj se pa ne bode dotikala.

Mejnarodna **Kongiška** družba hoče osnovati veliko trgovsko društvo in mu prepustiti jeden del dežele, da si jo izkoristi. To društvo bode takoj začelo graditi jedno železnico. Dala se mu bodo taka ozemlja, ki so ugodna za kmetijstvo pa tudi za rudarstvo. To društvo pa ne bode imelo nikakega monopola, pa tudi nikakih suverenitetnih pravic, ampak smelo bode samo imenovati svoje upravne uradnike. Kakor se iz Bruselja poroča, je že Bleichröder iz Berolina bil pri belgijskem kralju v avdijenci in se dogovarjal o osnovi tega društva, in o posojilu, ki ga bode društvo potrebovalo. Sodi se, da bode Bleichröder preskrbel to posojilo. Govori se, da bode društvu treba 100 milijonov frankov vzeti na posodo.

Tudi francoski listi poročajo, da se mej **Kitajem in Francijo** vrše pogajanja za mir. Ta pogajanja pa imajo le oficijozen značaj, še le potem, če se bode sporazumljenje doseglo, se bodo storili oficijalni koraki. Ko bi pa pogajanja bila brez vspeha, pa ne bode imela nobenega uplva na sedanji položaj in se še diplomatska dopisovanja nikjer omenila ne bodo. Sedaj je precej upanja, da ta pogajanja ne bodo brez vspeha. — Zanimljivo je, kar se je sedaj izvedelo, da je angleški zastopnik v Pekingu, Pakes, nagovarjal Kitajce za vojno proti Francozom. Poslednji so vsled tega že upali, da njim Anglija pride na pomoč, in s tem večim pogu-

mom nadaljevali vojevanje. Angleško ministerstvo pa ni odobrvalo tega postopanja svojega zastopnika. — Papež se je obrnil s pismom na kitajskega cesarja, da bi varoval kristijane, zlasti v sedanjih nemirnih časih.

Španjski listi objavljajo pisma iz **Marokke** došlih potnikov, katera poročajo o novih nasilstvih, katera so izvršili Marokkanci pri Melilli in Centi proti Špancem.

Po najnovejših poročilih iz **Srednje Amerike** je guatemalski predsednik Barrios s 15.000 vojaki na potu proti San Salvadoru. Sansalvadorski predsednik je pa že z 10.000 možmi na guatemalski meji.

Dopisi.

Iz Maribora 26. marca. („Wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen.“) Kako navdušena je nemška mladež za vse velikonemške ideje, ki se goje in širijo tudi mej avstrijskimi Nemci po nemških kulturonoscih in od železnega kancelarja poslanih apostolih, ki kar koprne, da bi v kratkem na obalah slovanske Adrije vihrala črno-rudeče-žolta trobojnica mogočne Bismarkovine, razprostrirajoče se od severnega do egejskega in jadranskega morja, pokazali so tukajšnji nemški gimnazijci — seveda vsi brez izjeme „Urteutoni“ na slovenski zemlji, — kateri so denar nabirali za dar, ki ga menijo avstrijski Nemci podeliti svojemu bodočemu odrešeniku, za našo avstrijsko domovino toli zaslužnemu (!) Bismarku. Šolska oblastnija je po naključji temu na sled prišla. Jako radovedni smo, ali in kako se bode postopalo tem zagrizenim pangermanskim mladičem nasproti, ker se ravno spominjamo, kako strogo se je lani postopalo proti trem slovenskim dijakom, ki so se drznili poslati v svojo rojstno dolino nedolžen telegram „Savinjskemu Sokolu“ v pozdrav, in kako so se po nemških časnikih obdelovali kot panslavisti (!), ki so baje hujši in nevarnejši od nihilistov in anarhistov. Vender, kakor kaže, se šolska oblastnija ne zmeni dosti za tako lahkomišelnost nemške mladine (pri Slovencih je drugače seveda) in vse se bode menda dobro izteklo; kajti „vrana vrani očesa ne izkljuje!“

Iz vipavske doline 24. marca. [Izv. dop.] Iz naše doline — kranjski del — peljeta dve skladni okrajni cesti v Trst. Jedna, stara, iz Št. Vida čez Vrabče do Štorij, druga nova čez Manče, Branico, Kobdilj itd. do Občine. Razum teh dveh skladnih cest, imamo pa še tretjo, iz Vipave čez Vrhpolje in Col v Črni vrh — Idrijo. Torej tri skladne ceste, tako rekoč na kupci! Ako se vpraša, kdo pa vozi po teh cestah? — dobi se za odgovor: po oni čez Vrabče, skoro nihče, po oni čez Manče v veliki večini Primorci (Ajdovci) in Rovtarji, kar velja isto tako tudi o oni čez Vrhpolje v Idrijo. Odločno najmanj rabijo vse tri skladne ceste Vipavci (naše doline kranjski del), a vender je vzdrževanje teh cest toliko stane, da plačuje na primer jeden sam veleposestnik 40 gld. na leto. Dokler so bile v dolini še dobre vinske letine, se je ta zlog še rado in lahko plačevalo, ali vse drugače je v tem oziru danes, ko počenši od leta 1875. o dobri vinski letini niti govora ni. Danes je zlog za vzdrževanje vseh okrajnih skladnih cest za vipavske plačevalce davkov jako čuten, da najtežji. In zatorej je gotovo umestno, da se prične energično na to delati, da se težki ta davek po možnosti zlajša. Zakaj bi se I. cesto čez Vrabče, katero se je od tedaj, odkar se je zgotovila nova veliko prikladnija in zavetnija čez Manče, skoro čisto opustila, ne izločilo iz okrajnih cest? — Zakaj bi se II. na ono čez Manče, v sporazumljenji s Krašovci, kateri so za njeno res krasno regulacijo po Krasu že toliko potrosili, mitnice ne postavilo, kakor se je na primer na ono preko Cerknice v Bloke, ali pa tudi na ono skozi Reško dolino? — Je li pravično, da vozi primorski voznik od Vipave do Občine, torej po celi tej dragi skladni cesti brez vse mitnine; ko mora Postojinec, ako se hoče na kolih po cesarski cesti v Gorico peljati za same mitnice — v Postojini, na Razdrtem, v Vipavi, v Vrtovinu pri Gorici — toliko plačati, kolikor plača jedna osoba v tretjem razredu, na železnici od Postojine do Gorice? — Zakaj bi se III. z vso energijo na to ne delalo, da bi se skladna cesta čez Vrhpolje, Col v Idrijo ne inkamerirala? — Gospodje vipavski županje! Vi se večkrat v kako posvetovanje zbirate. Gotovo bi Vam bili vsi vipavski plačevalci davkov jako hvaležni, ko bi se lotili tudi posvetovanja o naših skladnih cestah, v smislu zgoraj navedenem. Jako hvaležni bi bili pa tudi našemu gospodu deželnemu poslancu, ko bi se on hotel v deželnem zboru za to pravično stvar energično potegniti.

Domače stvari.

— (Slovstveni zabavni večer) je jutri zvečer. Začetek ob 8. uri. Ker bode juteršni zabavni večer zadnji v tej sezoni, pričakuje se obilna udeležba.

— (K naši ravnopravnosti.) Poročali smo že, kako se je „Kmetška posojilnica Ljubljanske okolice“ uprla proti nemškim zemljišno-knjižnim odlokom in certifikatom na dolžnih pismih. Ta upor, oziroma pritožba imela je popolnem povoljne nasledke. Omenjena posojilnica dobiva sedaj od c. kr. mest. del. okrajne sodnije, kakor tudi od c. kr. deželne sodnije čisto slovenske odloke in tudi v zemljišne knjige upisujejo se uknjižbe slovenski (Dež. sodnije odlok z dne 14. februarja 1885 št. 1080; mest. del. okr. sodnije odlok z dne 18. februarja 1885 št. 3251 in z dne 15. februarja 1885 št. 3011 itd.). To je jasen dokaz, da slovensko uradovanje ni nemožno, ako je le do olj resne volje. Ko bi vsi naši odvetniki in belezniki, vsi naši razumniki in sploh vse stranke, ki imajo pri sodnijah posla, posnemali „Kmetško posojilnico Ljubljanske okolice“ in čuvali tako vztrajno in dosledno svoje narodne pravice, kakor omenjeni zavod in tajnik mu g. Anton Knez, bil bi storjen velik korak in slovensko uradovanje prišlo bi samo ob sebi.

— (Gosp. dr. Lavoslav Gregorec), novoimenovani kanonik Strassburški in Vicarius perpetuus Novocerkevski poslovlja se v „Slov. Gospodarja“ včerašnjem številki po 10 letnem uredovanju od naročnikov in čitateljev. Vodstvo „Slov. Gospodarja“ vzel je „Kat. tiskovnega društva odbor v roke, dokler ne postavi glavnega urednika sedanjemu odgovornemu (L. Kordežu) v pomoč.

— (K Metodovi tisočnici.) Pretekli ponedeljek bila je pri Zagrebškem kardinalu Mihaloviću deputacija (prof. dr. pl. Brestyensky, senator Deželić, meščan Kristijan) s prošnjo, da bi se za Metodova svečanost v 19. dan aprila t. l. dovolila maša v slovanskem jeziku. Kardinal Mihalović je prošnjo naravnost odbil.

— (Redek slučaj.) Povedali smo zadnjič, da je bil naš urednik pri c. kr. mest. del. okrajni sodnji obsojen na 20 gld. globe, eventualno 4 dni zapora, in oblubili, da bodedo nagibe k tej obsodbi objavili v jedni prihodnjih števil. Stvar, o kateri se je po mestu mnogo govorilo in ki je osobito za juriste zanimiva, bila je taka: V 3. ali 4. dan februarja, ko je bil „Slovenski Narod“ zaplenjen, sedelo je 6 ali 7 gostov v Auerjevi pivnici pri jednej in istej mizi. Dva mej njimi čitala sta zaplenjeno številko „Slovenskega Naroda“. Kar pride policijski sluga po zaplenjeno številko in naroči natakariči, naj mu isto izroči. Natakariča gre k jednemu čitačih gospodov, češ, naj jej da zaplenjeno številko, na kar jej dotičnik odgovori, naj malo počaka, da bode prebral. Na to ustopi sluga Rupnik, zahteva zaplenjeno številko, natakne celo svojega orla na prsi in ker mu dotični gospod, ker je s hrbtom proti njemu obrnjen in ga niti videl ni, iste takoj ne da, hitro odide rekoč: Nemam časa čakati, bodede že jutri list sami radi k nam prinesli.“ To je v kratkih besedah ves dogodek, ki je trajal jedva jedno minuto. Drugi dan pride sluga k našemu uredniku, naj mu pove, kdo je bil tisti gospod, ki je zaplenjeni „Narod“ čital. Urednik Železnikar pa mu je odgovoril, da ni policijskega sluga ovadah in da mu ni česar ne pove. Ta odgovor bil je tem naravnejši, ker je sluga Rupnik sam dejal, da dotičnika po lici pozna, samo da imena ne ve in ker je Rupnik svojo dolžnost zamenaril. Ako je omenjeno dejanje res bilo kaznjivo, naj bi bil dotičnika vprašal za ime in povedalo bi se mu bilo takoj, ali pa naj bi se bil drugi dan potrudil v napominano pivnico, kjer bi bil tudi lahko vse izvedel ker je vsak večer ista družba pri istej mizi. A to bi bilo za slugo menda pretežavno, torej napravi ovadbo in našega urednika pozval je najprej nadkomisar Parma pred se in zahteval naj pove ime gospoda, ki se je toli zagrešil. Ker urednik Železnikar ni hotel povedati imena, odstopila se je vsa stvar c. kr. mest. del. okrajni sodnji, katera je potem urednika Železnikarja dvakrat poklicala pred se in zahtevala, da ovadi dotičnega grešnika. Ker se naš urednik ni udal, obsodili so ga po §. 160 kaz. reda na 20 gld. globe eventualno 4 dni zapora. Pritožba uložena v tej zavezi na c. kr. deželno sodnijo ni imela nikakega vspeha, kajti obsodba prve instance potrdila se je prej, nego se je pritožba predložila. Pa stvar še ni bila pri kraju, kajti

po §. 160 k. r., ali vsaj, kakor se pri nas tolmači, moral bi naš urednik še dalje na natezalnico in obsojevali bi ga še dalje, dokler bi globa ne narasla na 100 gld. Ko bi tudi tedaj še ne hotel biti ovaduh, prišel bi kot „ultima ratio“ še šesttedenski zapor na vrsto. Razgled v bodočnost bil je torej čaroben! A da ni prišlo do skrajnih teh sredstev, oglasil se je včeraj g. J. K., ki je v omenjeni osodepolni večer zaplenjeno številko „Naroda“ čital, sam pri sodnji. Obsojen je bil po kratki obravnavi na 5 gld. globe. S tem je ta stvar vsaj v Ljubljani končana. Vprašanje pa je, kaj k temu poreče državno sodišče. Mi smo preverjeni, da §. 160 v tem slučaju ni bil na mestu. Kajti, ko bi obveljala praksa, kakor jo izvaja iz zakonov c. kr. okrajna sodnija, za njo pa deželna sodnija v Ljubljani, potem bi moral „Slovenskega Naroda“ urednik neprestano v zaporu sedeti. Pri vsakem inkriminovanem članku povpraševalo bi se lahko po pisatelji in ko bi ga urednik ne povedal, reklo bi se: „hajd, ričet jest!“ In ker je takih člankov v teku jednega leta mnogo in ker bi se za vsak slučaj prisojevalo po 6 tednov, ne užíval bi naš urednik slobode zlatne — niti za jeden dan v letu. Zbog tega in ker sluga Rupnik svoje dolžnosti ni storil, in se nikdo ne more siliti, da je pomagač in ovaduh policije, smo prepričani, da je naš urednik prav ravnal, kakor smo tudi prepričani, da bi do vsega tega ne bilo prišlo, ko bi bil sluga Rupnik imel več takta in uljudnosti.

— (Umrli) je včeraj v Ljubljani Jurij Lercher, bivši knjigotržec v 74. letu svoje dobe.

— (Umrli) je v Slovenjem Gradci odvetnik g. dr. Fran Grögl. Rodom Slovenec od sv. Lovrenca, bil je po mišljenji in delovanji Nemec, kakor že pisava njegovega imena kaže.

— (Deputacija pri namestniku De Pretisu.) Deželna poslanca gg. Matko Laginja in Slavoj Jenko bila sta v ponedeljek pri namestniku v zadevi Munccev. Pravili smo ob svojem času, da namerava okrajno glavarstvo v Voloskem omejiti Muncem dovoljenje vsled kojega so slobodno tržili po našem cesarstvu. Muncce je narava tako skopo obdarila, da le s prodajanjem jesiha životariti morejo. S tem svojim izdelkom prepotujejo vse cesarstvo in zaslužijo vender nekoliko novcev. Omenjena zastopnika zavzela sta se jako toplo za borni narod ter prosila namestnika, da se Muncem ne zabrani zaslužek. Gosp. namestnik obljubil je, da se bode zavzel za to pravično stvar. — Pri tej priliki pričel se je tudi razgovor mej namestnikom in poslancema o dogodkih v Kastvu. Deželna poslanca pokazala sta namestniku Kastavske dogodke in v obče dogodke v Liburniji v pravi sliki. G. namestnik pozna stvar po službenih poročilih, omenjena poslanca pa sta vse sama videla in slišala. G. namestnik priporočal je poslancema, naj si z vsemi silami prizadevata umiriti narod, poslanca sta pa odgovorila, da sta že do sedaj na to delala in da bodeta v tem smislu delala tudi v bodoče, če se jima ne bodo stavile zapreke.

— (Iz Borovnice) dobili smo dopis, ki v nekaterem oziru popravlja naše zadnje poročilo o pretepu in uboji mej dvema hlapcema. Ubiti Jože Makovec ni Jurija Debelca spečega z grabljami udaril. Telovnika ni nihče založil, tudi ga krava ni požrla, ampak krava je na telovnik stopila in ga nekoliko raztrgala. Konečno se nam piše, da povod uboje ni bil „jeruš“, ker ubiti J. M. ni pil žganja in ni bil niti pijan. — S tem menimo, da je pravda ta končana.

— (Delavsko podporno društvo v Trstu) vrlo napreduje. Koncem lanskega leta brojilo je 1172 družabnikov, 268 družabnic. Od teh je tekom leta obolelo 512 moških in 61 žensk, ki so vkupe 9134 gld. 30 kr. podpore dobili. Letos pristopilo je 61 novih družabnikov in 22 družabnic. Pristopnine in tednine uplačali so udje 12.765 gld. 76 kr., veselice vrgle so 683 gld. 47 kr. čistega dobička, obresti 357 gld. 87 kr., darovi 20 gld. Nasproti pa se je potrošilo za bolnike in zdravila 11.404 gld. 91 kr., za slavnosti in besede 909 gld. 19 kr., za knjige in časnike 314 gld. 29 kr., za pevsko šolo 201 65 kr. — Skupno premoženje koncem l. 1884 naraslo je na 13.543 gld. 48 kr.

— (Spremembe v Lavantinski škofiji.) G. Anton Borsečnik postal je stolni in mestni vikar in ravnatelj stolni sakristiji. G. Fran Heber postal je kaplan, g. Marko Črnko pa stolni korvikar.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 27. marca. Predloga o severni železnici v odsotnosti leveice v drugem branji vsprejeta. Železnica Ljubljana-Kamnik vsprejeta v drugem in tretjem branji.

Trst 27. marca. „Juri s pušo“ se kvestriran.

Najnovejše vesti.

V Zadru zaradi silnega dežja ni bilo oficijalnega vsprejema. Prestolonaslednika sta kljubu dežju šla na kopno. V palači namestnikovi bil je obed, h kateremu so bili povabljeni nadškof Maupas, pravoslavni škof Knezevič, častniki in uradniki. Mesto lepo okrašeno in razsvetljeno.

Včeraj pripeljala sta se prestolonaslednika v Krk. Danes prihod na Reko.

V Londonu borsa jako vznemirjena, ker je Angleška sklicala vse reserve k orožji in ker se misli, da je vojna z Rusijo neizogibna.

Razne vesti.

* (Potres.) V Spletu čutili so 24. t. m. ob polu treh zjutraj 6 sekund trajajoč, precej močan potres.

* (Izneverjenje.) Iz Šopronja se poroča, da so pri neerarični pošti v Mura-Szombatu zasledili primanjkljaj 10.000 gld. Zaradi tega izneverjenja poslalo je pošto ravnateljstvo nadzornika Soharja pregledovat pošto blaginico. Tamošnjega poštarja Dinstenbergerja so zaprli.

* (Vojak ustreljen.) V Benetkah ustrelili so rano v jutro 21. t. m. Constanza, vojaka 39. pešpolka, ki je nedavno v Padovi v jednej noči ustrelil tri podčastnike svoje stotnije in kateri je bil pri vojaškem sodu obsojen na smrt. Ustrelili so ga od zadaj v znak hujše kazni, da ne bi imel liki pošten in hraber vojak smrtnih ran spredaj na prsih. Constanza se ni tresel pred smrtjo, da še očij si ni pustil zavezati, obrnil celo nazaj, ko je vojaštvo vanj streljalo.

(Od naših zdravnikov poskušeno in priporočeno.) Dr. Kruck, praktični zdravnik v Limovi (Galicija), piše o švicarskih pilah lekarnarja R. Brandt-a: „Pošljite mi takoj 3 škatljice švicarskih pil, kajti za poskušnjo mi poslane pile imele so izvrsten upliv.“ Dr. Josip pl. Preu, praktični zdravnik v Eppavi pri Boenu (Tirolsko), piše: „Ker so meni poslane Vaše švicarske pile (dobé se v škatljicah po 70 kr v lekarnah) pomagale v raznih boleznih proti škodljivim komplikacijam, kar moram popolnem priznavati, prosim, pošljite jih še 3 škatljice.“ (68)

Tufci:

26. marca.

Pri Slonu: pl. Pirekheim iz Gradca. — Ditrich z Dunaja. — Costa iz Trsta. — Kulka z Dunaja. — Fischer iz Kamnika.

Pri Waller: Schmidt z Dunaja. — Stein iz Prage. — Gregorutti iz Celovca.

Umrli so v Ljubljani:

24. marca: Ana Mikolič, usmiljena sestra, 35 let, Kravja dolina št. 11, za sušico.

V deželnej bolnici:

23. marca: Barbara Frank, hišnega posestnika žena, 55 let, za sušico. — Martin Šeskar, delavec, 70 let, za oslabljenjem. — Marija Pajsar, delavčeva hči, 6 let, za vnetjem pluć.

24. marca: Miklavž Nardelli, občinski sluga, 33 let, za vodenico. — Barbara Blažič, gostija, 81 let, za oslabljenjem. — Alojzij Stojilaj, sobni mazač, 38 let, za tuberkulozo. — Gabrijel in Fran Biloviez, delavčeva sina, prvi 1/2, drugi 11 ur, oba za oslabljenjem močij. — Marija Biloviez, delavčeva žena, 33 let, za mrzlico. — Marija Korosič, gostija, 68 let, za oslabljenjem. — Andrej Žabnikar, gosti, 79 let, za oslabljenjem.

25. marca: Miha Šubert, sodar, 62 let, za kroničnim katarom. — Alojzij Podkrajšek, krojač, 55 let, za vnetjem pluć.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokričina v mm.
26. marca	7. zjutraj	733-23 mm.	0-6° C	sl. zah.	snež.	16-30 mm.
	2. pop.	735-13 mm.	3-4° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	735-29 mm.	2-8° C	sl. zah.	dež.	sn. in d.
Srednja temperatura 2-3°, za 31° pod normalom.						

Dunajska borza

dné 27. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 90	kr.
Srebrna renta	83	15
Zlata renta	103	—
5% marena renta	98	25
Akcije narodne banke	866	—
Kreditne akcije	298	20
London	124	36
Napol	9	80 1/2
C kr cekini	5	81
Nemške marke	60	65
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld	128
Državne srečke iz l. 1864	100 gld	171
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	70
Ogrska zlata renta 6%	—	—
— 4%	98	75
— papirna renta 5%	93	50
5% štajerske zemljišč odvez oblig.	104	—

Dunava reg. srečke 5%	100 gld	115 gld.	—	kr.
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123	50	—	—
Prior oblig. Elizabetine zapad. železnice	113	25	—	—
Prior oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	75	—	—
Kreditne srečke	100 gld	178	—	—
Rudolfove srečke	10	19	25	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	103	75	—
Tramway-društ. velj. 170 gld a v	216	10	—	—

Izvrstno mesto za slovenskega

knjigotržca in knjigoveza

je v lepem mestu na slovenskem štajerskem. Kje? pove uredništvo „Slovenskega Naroda“.

Z 19. majem t. l. odda se v najem

krčma

v zvezi s kavarno in tobakarno

v prostorih društva „Edinost“ v Ajdovščini, na najlepšem prostoru, na državni cesti, s prav ugodnimi pogoji. — Ponudbe itd. sprejema lastnik Filip Poljšak v Šmarj-jah pri Ajdovščini. (171-3)

1000 vedrov

bizeljskega in sromeljskega vina,

letnik 1883 in 1884,

se proda.

(168-2) Leonard del Cott v Brežicah.

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

NOV.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Malovrh. — Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * Stat. nominis umbra. Ml. 8°, 19 pól. Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja . . . 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja . . . 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Chervuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštne, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Poročilo velike važnosti!

Zanesljivo in radikalno ozdravljenje

epilepsije (padavice)

z novim, temeljito izkušenim sredstvom.

Dočim se je tudi po neprestanej porabi bromovega kalija le v redkih slučajih moglo konstatovati ozdravljenje te bolezni, se je sedaj posrečilo pripraviti zdravilo, ki je pokazalo največje vspehe, zanesljivo in radikalno pomaga v vseh kroničnih slučajih ter je zategadelj velikega pomena za vse bolnike, ki so dozdaj zastoj iskali pomeči proti tej strašnej bolezni.

Mnogobrojna pričevala in premije od oseb vseh stanov.

Za ozdravljenje potrebna zdravila z vodilom, kako jih rabiti, razpošiljajo se v originalnih zavitkih proti poštenu povzetju ali predpošiljati zneska 20 frankov ali 16 mark. (110-5)

Naročila naj se adresujejo neposredno na me.

S. Rietschlager, specialist.

Berlin S., Brandenburgstrasse 35.